

УДК 378.016: 502.1 (477)

Мітрясова О.П. (Україна, Миколаїв)

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИЩОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЗА УМОВ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЗАКОНУ УКРАЇНИ ПРО ВИЩУ ОСВІТУ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Приєднання України до Європейського простору відбувається за умов дотримання вимог Болонської угоди та імплементації закону про Вищу освіту. Маючи унікальну функцію щодо формування усіх аспектів культури суспільства, вітчизняна вища освіта залишається могутнім фактором розвитку суспільства, формування продуктивних сил країни. За останні десятиліття вища освіта набула характеру масовості, перестала бути елітарною, кількість вишів і студентів в Україні за останні роки збільшилася у декілька разів. Масовість вищої школи призвела до того, що університети почали «боротьбу» за абітурієнта, і, у такий спосіб, зіткнулися із ситуацією погіршення якості знань абітурієнтів. Ситуація масовості вищої освіти призвела до зниження вимог до професійної підготовки студентів, адже підготовка фахівця – це багатогранний творчий процес, який вимагає глибини, ґрунтовності, повноти набутих знань і формування комплексу компетенцій. Умови сьогодення диктують необхідність постійної зміни місця праці, пошуків його поза межею власної спеціальності, а це вимагає від випускників сформованості такого уміння, як мобільність, тобто уміння постійно навчатися, здатності швидко переключатися на роботу в інших галузях знань. Отже, набуває актуальності освіта упродовж життя, а одне з головних завдань вищої освіти зміщує акцент не на засвоєнні готових знань, а на формуванні умінь і готовності навчатися.

Постановою КМУ №266 від 29.04.2015 р. затверджено перелік галузей знань і спеціальностей, який охоплює 27 найменувань галузей знань та 96 спеціальностей. До цього переліку увійшли 6 природничих, 28 інженерних, 5 інформаційних, 10 лікарських і решта гуманітарних спеціальностей. Вищу екологічну освіту представлено галуззю знань «Природничі науки» і спеціальністю «Екологія». Реформування вищої екологічної освіти спрямовано на інтеграцію та ущільнення змісту підготовки фахівців. Нові стандарти вищої освіти передбачатимуть такі складові: обсяг кредитів; перелік компетентностей; система оцінювання якості освіти, форми атестації.

До недавнього часу наявність єдиних державних стандартів підготовки фахівців (ОКХ і ОПП), з нашого погляду, слугувало однією з конкурентних переваг вітчизняної освіти. ОПП підготовки фахівців-екологів охоплювала три складові змісту: гуманітарно-соціально, економічний, фундаментально-природничий та професійно-практичний блоки. Університетська освіта не може обмежуватися суто професійно-практичною підготовкою. Традиційно зміст університетської освіти України обов'язково передбачав вивчення гуманітарного блоку дисциплін, мета вивчення якого полягає в реалізації світоглядної, методологічної, аксіологічної та культурологічної функцій гуманітарних наук і створює основу для формування цілісного світогляду майбутнього фахівця.

Якщо нові стандарти вищої освіти включатимуть перелік загальних та фахових компетенцій, виключаючи перелік нормативних дисциплін, то основним критерієм визначення профілю підготовки спеціалістів-екологів є суспільно-економічні потреби, державний попит тощо. У такий спосіб університети одержують більшу автономію в плані конструювання освітніх програм підготовки екологів, що реалізуватиметься через такі етапи: перевірка відповідності основним умовам (економічні потреби держави, регіону, можливості вишу); визначення мети, завдань та результатів навчання; формулювання загальних та фахових компетенцій; розроблення навчального плану та вибір методів навчання; визначення формату оцінювання якості підготовки випускників. Дидактичною проблемою є і залишається визначення вимірників компетентностей.

Загально-дидактичними принципами формування змісту підготовки фахівців постають: принцип відповідності змісту освіти сучасним закономірностям та потребам розвитку науки і суспільства; принцип єдності змістової та процесуальної складової освіти, що означає органічне поєднання у змісті освіти його загальноосвітньої та фахової складових відповідно особливостей розвитку регіонів; принцип структурної єдності змісту освіти на всіх його рівнях.